

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE 11/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om yrkesinriktad vuxenut- bildning och av lagen om finansiering av under- visnings- och kulturverksamhet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 28 april 2005 en proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning och av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (RP 40/2005 rd) till kulturutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- undervisningsråd Arja Mäkeläinen, undervisningsministeriet
- arbetsmarknadsråd Tuija Leminen, arbetsministeriet
- överdirektör Heli Kuusi, Utbildningsstyrelsen
- inspektör för bildningsväsendet Tapio Toivonen, länsstyrelsen i Södra Finlands län
- generalsekreterare Matti Ropponen, vuxenutbildningsrådet
- stadsdirektör Jyrki Myllyvirta, S:t Michels stad
- rektor Esa Karvinen, Pohjois-Karjalan aikuiskoulutuskeskus
- utvecklingsdirektör Harri Pölönen, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
- verkställande direktör Arvo Ilmavirta, Päijät-Hämeen koulutuskonserni
- rektor Matti Mänty, Raahen ammatillinen aikuiskoulutuskeskus

- rektor Martti Santasalo, Tampereen Aikuiskoulutuskeskus
- utbildnings- och arbetskraftspolitisk sekreterare Heikki Liede, Akava rf
- ombudsman Heikki Sederlöf, Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Liitto ry
- ordförande, rektor Timo Karkola, Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Rehtorit ry
- rektor Timo Kantokari, Ammatillisten oppilaitosten rehtoriliitto ARL ry
- expert Heikki Suomalainen, Finlands Näringsliv
- vice verkställande direktör, rektor Heikki Silta, Institutet för Ledarskap
- utbildningschef Kari Seppälä, Kommunsektorns fackförbund KAT rf
- sakkunnig Tuovi Manninen, Undervisningssektorns Fackorganisation rf
- utbildningschef Markku Liljeström, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- sakkunnig Johan Hahkala, Finlands Kommunförbund
- läroavtalsdirektör Tapani Ranki, Läroavtalsutbildningsarrangörerna i Finland rf
- utbildningsombudsman Veli-Matti Lamppu, Företagarna i Finland.

Dessutom har utskottet fått skriftliga utlåtanden från Tavastehus stad, Kotka stad, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä och Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning och lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ändras. Syftet är att högklassig yrkesinriktad vuxenutbildning på olika områden ska erbjudas runtom i landet. Den tilläggsutbildning som förbereder för yrkesexamina och specialyrkesexamina, både i läroanstaltsform och som läroavtalsutbildning, samt annan tilläggsutbildning och fristående examina är en utbildningsform som uttryckligen lämpar sig för vuxna. Bestämmelser om den finns i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Lagen föreslås bli ändrad för att denna utbildning ska kunna planeras, styras och följas bättre, dock så att den flexibilitet som behövs i systemet samtidigt kvarstår. Avsikten är att stärka styrinstrumenten genom att ändra de nuvarande kortfattade tillstånden för yrkesinriktad tilläggsutbildning så att de på samma sätt som i den grundläggande yrkesutbildningen innehåller kvantitativa regler som förbättrar stabiliteten i verksamheten och finansieringen samt vid behov bestämmelser om utbildningsområden och särskilda uppgifter. De styrformer som står till förfogande ska alltså skrivas in mer explicit i lagen.

I samband med den yrkesinriktade tilläggsutbildningen finns också utvecklings- och serviceverksamhet för arbetslivet som stöder utbildningen på ett mångsidigt sätt. Denna verksam-

het ska definieras exaktare och det ska vara möjligt att ta med en utvecklings- och serviceuppgift som en väsentlig del i tillstånden att ordna yrkesinriktad tilläggsutbildning. Skötseln av dessa uppgifter stöds med utvecklingsunderstöd.

Meningen är också att göra ändringar i utbildningstillstånden. Anordnare som har fått statsandel för tilläggsutbildning ska på basis av ett ansökningsförfarande få sina tillstånd förnyade. En del av tillstånden är giltiga på basis av övergångsbestämmelser trots att anordnaren över huvud taget inte ordnat tilläggsutbildning. Det föreslås att sådana tillstånd återkallas, varvid utbildningstillståndet och statsandelen får en klarare koppling till varandra.

Samtidigt preciseras bestämmelserna om avgifter för fristående examina samt görs de ändringar och preciseringar i bestämmelserna som grundlagen förutsätter. Detta sker genom att flera saker som för närvarande föreskrivs i förordning tas in i lagen och genom att bemyndigandena preciseras.

De föreslagna ändringarna förorsakar behov av smärre ändringar i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Det föreslås en möjlighet till statsunderstöd för ordnande av fristående examina för dem som deltar i fristående examen utan förberedande utbildning.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Syftet med propositionen är att tillgodose de ändringsbehov visavi vuxenutbildningen som uppstått i och med att såväl arbetslivet som åldersstrukturen förändrats och globaliseringen framskridit. I både regeringsprogrammet och utvecklingsplanen för utbildning och forskning för 2003—2008 understryks det att det behövs för vuxna i arbetsför ålder lämpliga examina och högkvalitativa, arbetslivsorienterade utbildning-

ar som ger grundläggande yrkeskompetens och att denna kompetens kontinuerligt behöver utvecklas och uppdateras. Regeringens proposition tar enligt utskottet väl vara på den övergripande andan och strukturen i utbildningslagstiftningen. Det handlar om en reform med bred acceptans som kommer att förbättra dels möjligheterna att ordna vuxenutbildning, dels dynamiken i den frivilliga vuxenutbildningen. Den gäller genomgående tilläggsutbildning med anknytande examenssystem i regelverket om yrkesin-

riktad vuxenutbildning. Utskottet menar att propositionen är behövlig och angelägen och tillstyrker den men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Enligt budgetpropositionen för 2006 är inom undervisningsministeriets förvaltningsområde det allmänna målet för den frivilliga vuxenutbildningen att öka möjligheterna för befolkningen i arbetsför ålder att delta i utbildning som upprätthåller och höjer kunskapsnivån i syfte att trygga utbildningens konkurrenskraft och sysselsättningen, att förbättra förutsättningarna för ett livslångt lärande bland den vuxna befolkningen i syfte att trygga jämlikheten i samhället och medborgarnas kulturella rättigheter samt att utveckla vuxenutbildningens kvalitet och regionala verkan samt styrningen av utbildningen på alla utbildningsnivåer. Propositionen ger dessa ambitioner uppbackning, menar utskottet. Propositionen gör det också lättare att utveckla vuxenutbildningen inom undervisningsministeriets förvaltningsområde så att den frivilliga vuxenutbildningen, den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen och personalutbildningen sammanlagda utgör ett fungerande paket.

Ambitionen är att öka utbudet av vuxenutbildning inom yrkesinriktad grund- och tilläggsutbildning så att sammanlagt 15 700 vuxna 2006 inleder utbildning som leder till eller förbereder för yrkesinriktad grundexamen och 48 000 vuxna utbildning som förbereder för yrkes- eller specialyrkesexamen. Regeringens mål är att antalet yrkesexamina eller delar av dem som avläggs inom den yrkesinriktade vuxenutbildningen ökar med fem procent fram till 2008. De pengar som avsätts för yrkesinriktad tilläggsutbildning är alltså den viktigaste finansieringsform som undervisningsförvaltningen förfogar över när det gäller yrkesexamina och specialyrkesexamina.

Utskottet anser att de föreslagna ändringarna i propositionen avsevärt förbättrar prognostiserbarheten och ökar stabiliteten i finansieringen av den yrkesinriktade tilläggsutbildningen samtidigt som de effektiviserar styrningen av vuxenutbildningen. Tillstånden att ordna yrkesinriktad tilläggsutbildning i kombination med stats-

andelsbestämmelserna ger dem som ordnar fristående examina och förberedande utbildning nödvändiga instrument för långsiktig planering av examina och utbildning för vuxna. Myndigheterna åter får tack vare starkare styrinstrument ett budgetår mer på sig att föra fram insatsområden med utbildningspolitisk tyngd och rikta utbildningen beroende på kompetensbehovet hos befolkningen i yrkesaktiv ålder och arbetslivets krav.

Utskottet välkomnar förslaget att utvecklingen av arbetslivet tas in som en särskild uppgift i lagen. Med denna verksamhet avses kompetensutvecklingstjänster som erbjuds företag och offentliga samfund, i synnerhet småföretag. Förslaget gör det lättare särskilt för små och medelstora företagare att bli delaktiga av dessa tjänster. Det hjälper också tjänsteleverantörer att bilda nätverk, understryker utskottet. Lagstiftningen skapar goda förutsättningar för utbildning inom ett nätverk och att ordna utvecklings- och serviceverksamheten för arbetslivet så att den stöder utbildningen. Den gör det också möjligt att specialisera sig på yrkesinriktad vuxenutbildning. Eftersom de generella villkoren för företagsamhet inte är desamma överallt i landet, kunde det övervägas om företagets finansieringsandel för kompetensutvecklingstjänster kunde vara mindre än 25 procent i vissa fall.

Utskottet har uppmärksamgjorts på de examensavgifter som tas ut av de studerande. Avgiftsgrunderna och frågan hurdana avgifter som kan tas ut är enligt utskottets mening fortfarande något oklara. Utskottet anser därför att regeringen bör utreda hur stora avgifterna är och utifrån utredningen förenhetliga avgifterna så att de är skäligen över hela linjen. Utskottet föreslår ett uttalande om saken (*Utskottets förslag till uttalande 1*).

Den essentiella ändringen i propositionen gäller tillstånden att ordna yrkesinriktad vuxenutbildning. Syftet med reformen är att höja kvaliteten på vuxenutbildarnas verksamhet. Ett särskilt tillståndssystem har vunnit brett gillande bland de utfrågade experterna, men kritik har också förekommit och förslag har lagts fram om ett enda tillstånd för ordnande av yrkesutbild-

ning som skulle täcka yrkesinriktad grundutbildning och tilläggsutbildning samt hela läroavtalsutbildningen. Utskottet är inne på regeringens linje med två separata tillstånd.

Utskottet anser att ett effektivt och ändamålsenligt utbildningssystem kräver å ena sidan att aktörerna specialiserar sig och har en tydlig arbetsfördelning, å andra sidan att leverantörer med olika syfte, koncept och produkter bedriver samarbete på bredare basis än nu.

Utskottet vill emellertid understryka att det nya systemet inte får leda till att en lokal flexibilitet sätts på undantag. Ur effektivitets- och rationalitetsperspektiv är det förnuftigt att försöka åstadkomma tillräckligt stora utbildningsenheter, menar utskottet men understryker samtidigt att de lokala förhållandena skiljer sig från varandra beroende på var i landet och på vilken ort man befinner sig. Det regionala samarbetet bör tryggas för att utbildningen för såväl unga som vuxna kan handhas på ett lämpligt sätt. Man bör enligt utskottets mening ta hänsyn till det sammantagna behovet av utbildning inom ett område och utifrån det försöka finna den bästa lösningen. Också kommun- och servicestrukturreformen kan kräva vissa ändringar i tillståndsförfarandena. Utskottet föreslår ett uttalande om uppföljning av saken (*Utskottets förslag till uttalande 2*).

Utskottet vill påminna om att den parlamentariska arbetsgruppen för vuxenutbildning föreslagit (Promemorior av undervisningsministeriets arbetsgrupper 3/2002) att också högskolornas vuxenutbildning ska utvecklas utifrån arbetsgruppens förslag. Utskottet skyndar på förslag om högskolornas vuxenutbildning (*Utskottets förslag till uttalande 3*).

Detaljmotivering

De föreslagna ändringarna i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna beror på tidsschemat för riksdagsbehandlingen av propositionen.

1. Lag om ändring av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna. Ändringarna i 48 § med minimiantal som grund i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet träder i kraft den 1 januari 2006. Med tanke på att de kvantitativa reglerna för tillstånd bara ska gälla nya tillstånd leder det till att nyss fattade beslut måste rivas upp om ändringen av 48 § tillämpas på statsandelen för 2006. Det ligger ingen idé i detta. Därför föreslår utskottet att beslut som fattas under 2006 ligger till grund först när statsandelen för 2007 fastställs.

2. Lag om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna. Med hänvisning till tidsschemat för behandling av lagförslaget föreslår utskottet bestämmelser i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna som beror på att undervisningsministeriet inte 2005 hinner vidta de åtgärder som avses i ikraftträdandebestämmelsens 3 mom.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan sagda föreslår kulturutskottet

att lagförslag 1 och 2 i övrigt godkänns enligt propositionen men ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att tre uttalanden godkänns (Utskottets förslag till uttalanden).

Utskottets ändringsförslag

1. lagförslag

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.
(2 mom. som i RP)

De tillstånd att ordna yrkesinriktad tilläggsutbildning som gäller när denna lag träder i kraft förblir i kraft i fråga om de utbildningsanordnare som under 2003—2005 (utesl.) har fått statsandel enligt 11 § 2 och 3 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet för ordnande av tilläggsutbildning enligt tillståndet. Undervisningsministeriet fattar under 2006 beslut om ändring av dessa tillstånd till sådana tillstånd att ordna utbildning som anges i 5 § 2 mom. i denna lag.

De tillstånd att ordna yrkesinriktad tilläggsutbildning som gäller vid ikraftträdandet av denna lag återkallas i fråga om de anordnare av yrkesinriktad tilläggsutbildning som under 2003—2005 inte har fått statsandel enligt 11 § 2 och 3 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet för ordnande av tilläggsutbildning i enlighet med tillståndet (utesl.). (Utesl.)

2. lagförslag

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

(2 mom. som i RP)

Utan hinder av 48 § i denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande på fastställandet av antalet studerandeårsverken och läroavtal inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen för 2006. (Nytt)

Utskottets förslag till uttalanden

1. *Riksdagen förutsätter att regeringen utreder hur stor avgift som tas ut av studerande inom den frivilliga yrkesinriktade vuxenutbildningen och på vilka grunder samt vidtar nödvändiga åtgärder för att förenhetliga avgifterna med hänsyn till att de skall vara skäliga för de studerande.*
2. *Riksdagen förutsätter att regeringen följer hur bestämmelserna om tillstånd att ordna yrkesinriktad vuxenutbildning fungerar i praktiken och i förekommande fall vidtar åtgärder för att yrkesinriktad utbildning kan ordnas smidigt med hänsyn till rikstäckande, lokala och regionala förhållanden och behov av utbildning.*
3. *Riksdagen förutsätter att regeringen skyndar på genomförandet av förslagen avseende högskolornas vuxenutbildning.*

KuUB 11/2005 rd — RP 40/2005 rd

Helsingfors den 22 november 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kaarina Dromberg /saml
vordf. Sade Tahvanainen /sd
medl. Esko Ahonen /cent
Hanna-Leena Hemming /saml
Sinikka Hurskainen /sd
Tuomo Hänninen /cent
Tatja Karvonen /cent
Rauno Kettunen /cent
Minna Lintonen /sd

Pehr Löf /sv
Kirsi Ojansuu /gröna
Seppo Särkiniemi /cent
Ilkka Taipale /sd
Marja Tiura /saml
Jutta Urpilainen /sd
Raija Vahasalo /saml
Unto Valpas /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Marjo Hakkila
utskottsråd Risto Eerola.

RESERVATION

Motivering

I den kommun- och servicestrukturreform som regeringen initierat försöker man finna ändamålsenliga och ekonomiskt hållbara lösningar på hur erbjuda medborgare i olika åldrar yrkesinriktade utbildningsmöjligheter. Med tanke på finansieringen av yrkesutbildningen, kontinuiteten i verksamheten och organisatoriska föranstaltningar vore det bra att vänta och se hur de utstakade linjerna i kommun- och servicestrukturreformen utfaller innan den nya lagstiftningen godkänns.

De nyaste ändringarna i lagstiftningen om yrkesinriktad tilläggsutbildning trädde i kraft så sent som den första januari 2003. I samband med riksdagsbehandlingen av lagändringarna godkände riksdagen ett uttalande där riksdagen förutsatte att regeringen följer upp hur den reviderade finansieringen av yrkesinriktad tilläggsutbildning påverkar den lång- och kortvariga tilläggsutbildning som då ordnades med hjälp av statsandelar och gavs av yrkeshögskolor, universitet och aktörer inom det fria bildningsarbetet. Regeringen gavs också i uppdrag att bevaka hur behovet på det lokala och det regionala planet kan tillgodoses i det nya systemet och avhjälpa eventuella problem. Redan då påpekade kulturutskottet att en koncentrerad utbildning på det sätt som regeringen föreslog kan rubba den regionala och branschvisa balansen i tillgången till utbildning.

Enligt vår mening bör man först, såsom riksdagen förutsatt, analysera vilka effekter de tidigare ändringarna i den yrkesinriktade tilläggsutbildningen genererar för att man ska kunna bedöma om det eventuellt behövs ändringar i lagstiftningen om yrkesinriktad tilläggsutbildning.

Undervisningsministeriet gav hösten 2004 Rådet för utbildningsutvärdering i uppgift att i två steg utvärdera den yrkesinriktade vuxenutbildningen. Det andra utvärderingssteget infaller 2006—2007. Det andra steget föreslås fokusera på en sammantagen bedömning av hur det

nya styrsystemet fungerar och vilka resultat det gett. Utvärderingen av den yrkesinriktade vuxenutbildningen täcker dock hela vuxenutbildningen, inte enbart tilläggsutbildningen, och därför vore det nödvändigt att få tillgång till resultaten av det första utvärderingssteget, dvs. bedömningen av nuläget 2005, innan beslut fattas om eventuella författningsändringar.

Eventuella författningsändringar gällande vuxenutbildningen bör bygga på resultaten av utvärderingen av nuläget. Därför behöver den föreslagna översynen av den yrkesinriktade tilläggsutbildningen och tillstånden att ordna tilläggsutbildning inom läroavtalsutbildningen inte genomföras enligt föreslaget tidsschema.

Genomförande av förslagen från den parlamentariska arbetsgruppen för vuxenutbildning

RP 40/2005 rd finns i likhet med de viktigaste utvecklingsstrategierna för yrkesinriktad vuxenutbildning bland de förslag den parlamentariska arbetsgruppen för vuxenutbildning (2002:3) lagt fram. Enligt strategierna ska vuxenutbildningen sättas in på vidareutbildning av folk med spetskompetens och andra med en lång specialiseringsutbildning men också på personer med mindre utbildning eller utan någon som helst yrkesutbildning för att höja utbildningsnivån.

Men till dags dato har undervisningsministeriet riktat åtgärderna så att det behov av utbildning som personer med högskoleexamen har på grund av förändringarna i arbetslivet i regel negligerats. Förslagen från den parlamentariska arbetsgruppen för vuxenutbildning bör omsättas med större bredd utifrån prioriteringarna i promemorian.

Tillstånd att ordna utbildning

Enligt propositionen skrivs särskilda tillstånd ut för ordnande av tilläggsutbildning. Det nya till-

ståndsförfarandet leder enligt vår mening till en onödigt skarp uppdelning av yrkesutbildningen mellan å ena sidan läroplansbaserad utbildning och utbildning för fristående examina för unga och vuxna, dels den separata yrkesinriktade tilläggsutbildningen. Också läroavtalsutbildningen spjälks onödigt upp i två delar genom det föreslagna tillståndsförfarandet.

Att med separata regler för tillstånd att ordna utbildning skilja mellan yrkesinriktad tilläggsutbildning och yrkesinriktad grundutbildning skapar en djup administrativ klyfta som löper genom hela branschen och som framöver splittrar resurserna. Det gagnar såväl den grundläggande utbildningen som tilläggsutbildningen om resurserna koncentreras hos samma utbildningsanordnare. Ett separat styrsystem genererar nya hinder när man i stället borde samla resurserna.

Som också Utbildningsstyrelsen konstaterar i sitt utlåtande borde utbildningsanordnarna ha bara ett tillstånd för att ordna yrkesinriktad utbildning. Tillståndet skulle gälla alla skolformer efter den grundläggande utbildningen. Det bör inte finnas separata tillstånd för yrkesinriktad grundutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning. För utbildningsanordnarna skulle det innebära större stabilitet och ge möjligheter till planering på flera års sikt om den yrkesinriktade tilläggsutbildningen integrerades i de nuvarande tillstånden. Stabiliteten är minst lika viktig för den läroanstalts- och läroavtalsbaserade tilläggsutbildningen som för flerformsstudier.

Det föreslagna tillståndet är därtill vilseledande. Tillståndet ger inte utbildningsanordnaren rätt att ordna utbildning utan endast rätt att få statsandels- eller utvecklingspengar från undervisningsministeriet.

När det gäller yrkesutbildningen borde enligt vår mening lagstiftningen och examensstrukturen utvecklas i den riktningen att utbildningssystemet och examina tillsammans utgör ett för individen och arbetslivet tydligt, begripligt och konsekvent paket. Målen för yrkesinriktade grundexamina bör vara gemensamma för utbildningen av såväl unga som vuxna.

Den stora svagheten i propositionen är att yrkesutbildningen inte ses som en helhet. Det är

diskutabelt om vuxenutbildningen över huvud taget kan utvecklas separat från yrkesutbildningen i övrigt. Vi har inte resurser att upprätthålla två separata system. Snarare skulle det gälla att utveckla lokala och regionala block som ansvarar för all yrkesutbildning.

När det nu finns bevis för att behovet av vuxenutbildning ökar och denna form av utbildning blir allt viktigare bör lagstiftningen helst vara sådan att den i stället för att komma med begränsande åtgärder öppnar möjligheter för ett effektivt utnyttjande av hela det yrkesinriktade utbildningsnätet. Det vuxencenterade tänkesättet bör genuint ersättas av idén om livslångt lärande.

Det kommer inte att finnas någon hållbar grund för en högkvalitativ yrkesutbildning som genererar goda resultat om de studerande forcerat delas upp i unga och vuxna. Med tanke på ordnandet och genomförandet av utbildningen är den studerandes ålder en trivialitet jämfört med en persons erfarenhets- och arbetsbakgrund, inlärningsberedskap, motivation och personliga ambitioner. Ledstjärnan för all yrkesutbildning bör därför vara att utbildningen planeras och läggs upp med större hänsyn till individuella förutsättningar och behov. Då är det viktigt att såväl den enskilde som arbetslivet kan se yrkesutbildningen som en tydlig helhet och att utbildningen tillgodoser kompetensbehoven genom hela arbetskarriären.

Läroavtalsutbildningen är ett konkret exempel på hur principen genomförts i praktiken: utbildningen utgår alltid från individens och arbetsgivarens behov. Läroavtalsutbildningsarrangörerna i Finland rf har med all tydlighet deklarerat att de föreslagna lagändringarna sätter käppar i hjulen för läroavtalssystemet.

Läroavtalsutbildningen kommer att få allt större tyngd med tanke på arbetslivets behov. Att den tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning nu ska omfattas av det nya tillståndet att ordna tilläggsutbildning sporrar inte till att förlänga välfungerande samarbetsavtal utan i praktiken kommer dessa samarbetsavtal att sägas upp.

För läroavtalsutbildningens del finns det ingenting som talar för reglering genom tillstånd,

eftersom det inte är ändamålsenligt med en tillståndsreglering i föreslagen form i en efterfrågeorienterad utbildning. Inte heller leder det till större stabilitet eller prognostiserbarhet. Några spår av instabilitet har inte kunnat skönjas hittills, eftersom anordnarnas volymer mestadels ökat. Det kommer att bli besvärligt för utbildningsanordnarna när det i regel krävs ändring av tillståndet för att kunna öka utbudet, och detta är en lång och rigid procedur. Det nuvarande årliga fördelningsförfarandet kommer alltså att bestå men grunderna blir diffusare.

Utvecklings- och serviceverksamheten för arbetslivet kommer att gälla alla som ordnar yrkesutbildning. Verksamheten utgör ett fundamentalt element i yrkesutbildningen, som det finns bestämmelser om också i lagen om yrkesutbildning. Utbildningsanordnarna blir genom propositionen särbehandlade i och med att bara en del av dem skulle kunna få verksamheten antecknad i tillståndet utifrån ministeriets prövning. Det

betyder i praktiken att bara vissa har möjlighet att ansöka om finansieringspengar.

Med hänvisning till motiveringen ovan anser vi att den föreslagna lagstiftningen är onödig, för att inte säga skadlig. Om det är nödvändigt att ändra systemet för reglering av tilläggsutbildningen på föreslaget sätt bör det göras så att det finns bara ett tillstånd för att ordna yrkesutbildning. Det innebär att samma styrinstrument kvarstår men vi slipper en konstlad tudelning av det funktionella block yrkesutbildningen utgör. Sammanfattningsvis vill vi konstatera att kulturutskottet skulle ha förkastat de två lagförslagen som avser en översyn av den yrkesinriktade vuxenutbildningen.

Förslag

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att lagförslagen förkastas.

Helsingfors den 22 november 2005

Kaarina Dromberg /saml
Hanna-Leena Hemming /saml

Marja Tiura /saml
Raija Vahasalo /saml